

Mineralogija geoloških pregrad, zasipov in tesnil.

Pomen mineralogije pri obravnavi jedrskih odpadkov.

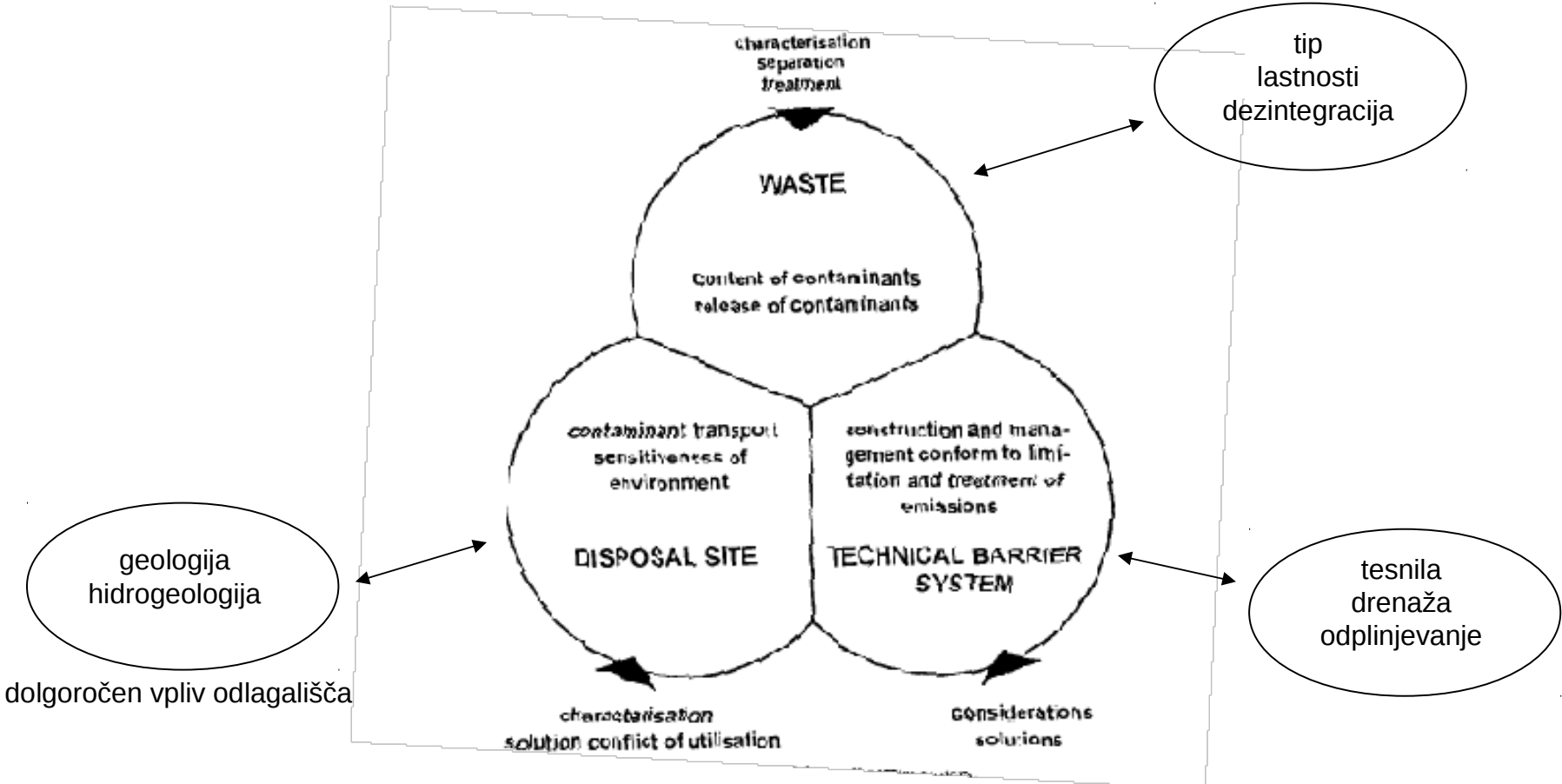
Organske molekule v naravi - organski onesnaževalci (vir, širjenje, remediacija).

Mineralogija ključnih okoljskih sistemov (vpliv mikroorganizmov, aerosoli v troposferi).

Mineralogija geoloških pregrad, zasipov in tesnil.

Odlagališča komunalnih odpadkov morajo biti kompatibilna z okoljem.

Multi barierni sistem = Tri barierni sistem => tri komponente:

Pogoji za potencialno odlagališče:

- emisija polutantov mora biti zmanjšana na minimum
- emisija in transport polutantov morata biti počasna
- napredovanje polutanta v okolje mora biti prostorsko omejeno
- emisije morajo biti zadržane hitro in blizu odlagališča

Geološka bariera = podlaga odlagališča =>
dodatno tesnilo in zadrževalec v primeru napake na tehnični pregradi

Komponente pregrad:

- glina ali glinena prst
- glinena tesnilna plast
- pregradna stena
- reaktivna stena/plast
- naravna kamnina
- geomembrane in kompositna tesnila

Geološka pregrada:

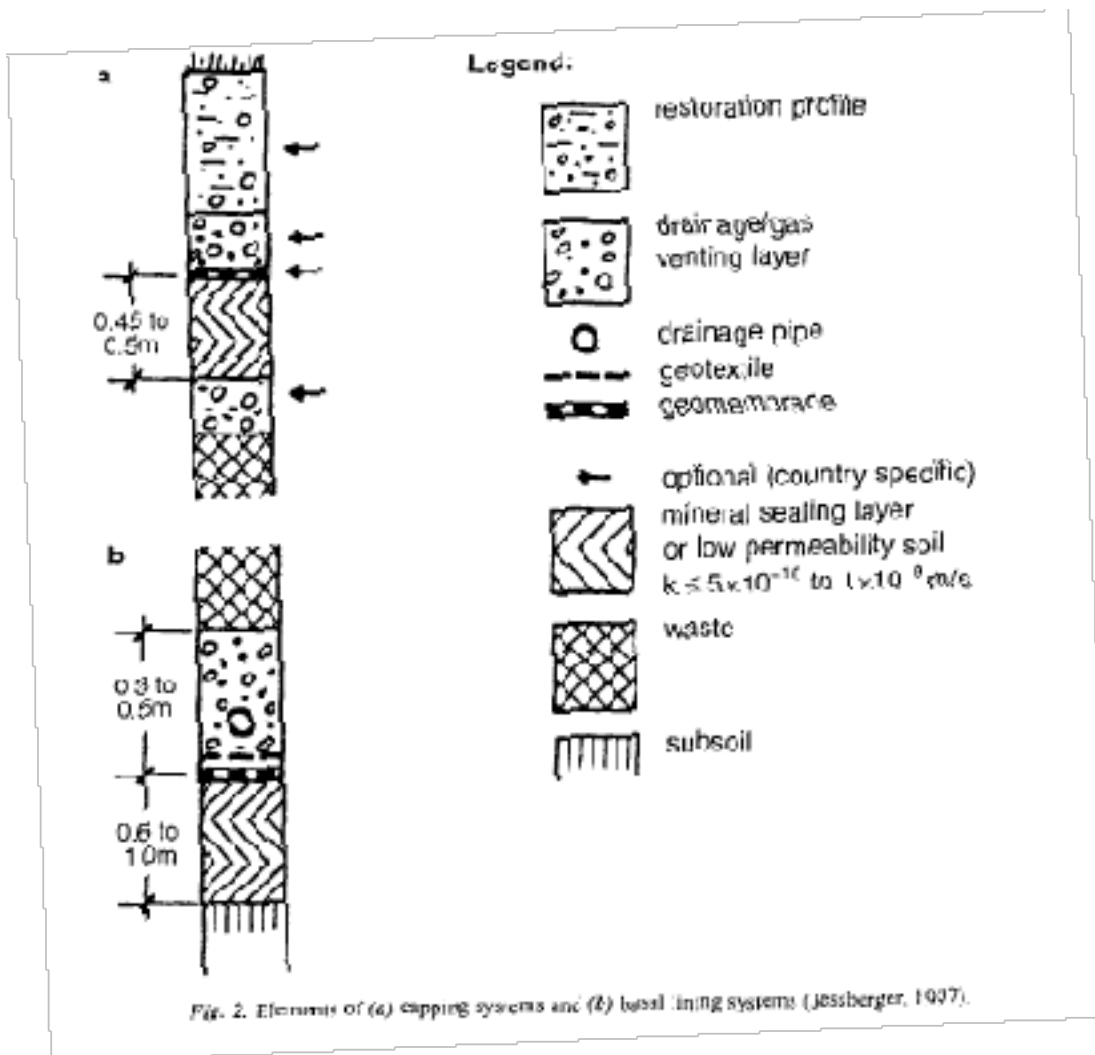
- zmanjšanje možnosti izpusta polutanta
- minimizacija hitrosti širjenja v primeru izpusta
- zadržanje polutanta in zmanjšanje mobilnosti ter nadaljnjega širjenja

Odločilni parametri:

- plastnatost in lastnosti plasti (debelina, razprostranjenost, litologija, stratigrafija,..)
- tektonika, inkrustacije, oksidacijska cona, preperevanje, obseg preperevanja
- položaj, debelina in prepustnost vodonosnikov in neprepustnih plasti, tok podtalnice in hitrost toka, ..
- geokemične značilnosti – sposobnost zadrževanja polutanta
- stabilnost podlage

Tehnična pregrada:

- klima
- tla
- okolje odlagališča
- odpadni material
- sistem tesnil
- sistemi upravljanja izcejalnih voda in plinov
- aktivnost odlagališča
- monitoring
- zapiranje odlagališča in dolgoročni nadzor

**A CLEAN HOUSE
IS A SIGN OF A
WASTED LIFE**

Odpadki:

- komunalni
- biološki
- industrijski
- posebni
- nevarni in toksični

Odlagališča primerna za:

- toksične in nevarne industrijske odpadke
- komunalne in ekvivalentne industrijske odpadke
- inertne odpadke (gradbeni material, ..)

Metode odlaganja

- geomehanske lastnosti odpadkov
- metode kompakcije/stabilizacije
- imobilizacija težkih kovin

Tesnilni sistemi v podlagi:

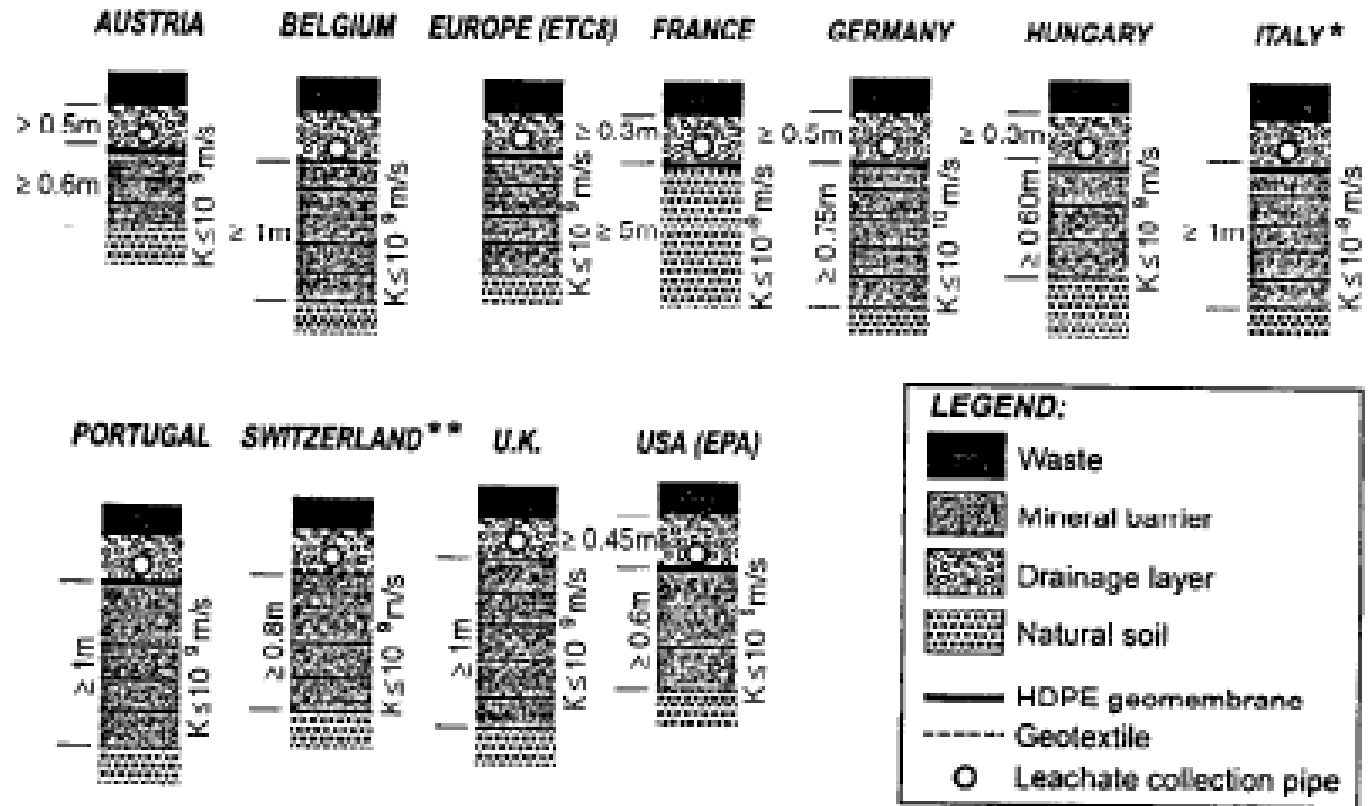

Fig. 4. Different landfill systems (from: [10], [11], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20], [21], [22], [23], [24], [25], [26], [27], [28], [29], [30], [31], [32], [33], [34], [35], [36], [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43], [44], [45], [46], [47], [48], [49], [50], [51], [52], [53], [54], [55], [56], [57], [58], [59], [60], [61], [62], [63], [64], [65], [66], [67], [68], [69], [70], [71], [72], [73], [74], [75], [76], [77], [78], [79], [80], [81], [82], [83], [84], [85], [86], [87], [88], [89], [90], [91], [92], [93], [94], [95], [96], [97], [98], [99], [100], [101], [102], [103], [104], [105], [106], [107], [108], [109], [110], [111], [112], [113], [114], [115], [116], [117], [118], [119], [120], [121], [122], [123], [124], [125], [126], [127], [128], [129], [130], [131], [132], [133], [134], [135], [136], [137], [138], [139], [140], [141], [142], [143], [144], [145], [146], [147], [148], [149], [150], [151], [152], [153], [154], [155], [156], [157], [158], [159], [160], [161], [162], [163], [164], [165], [166], [167], [168], [169], [170], [171], [172], [173], [174], [175], [176], [177], [178], [179], [180], [181], [182], [183], [184], [185], [186], [187], [188], [189], [190], [191], [192], [193], [194], [195], [196], [197], [198], [199], [200], [201], [202], [203], [204], [205], [206], [207], [208], [209], [210], [211], [212], [213], [214], [215], [216], [217], [218], [219], [220], [221], [222], [223], [224], [225], [226], [227], [228], [229], [230], [231], [232], [233], [234], [235], [236], [237], [238], [239], [240], [241], [242], [243], [244], [245], [246], [247], [248], [249], [250], [251], [252], [253], [254], [255], [256], [257], [258], [259], [260], [261], [262], [263], [264], [265], [266], [267], [268], [269], [270], [271], [272], [273], [274], [275], [276], [277], [278], [279], [280], [281], [282], [283], [284], [285], [286], [287], [288], [289], [290], [291], [292], [293], [294], [295], [296], [297], [298], [299], [300], [301], [302], [303], [304], [305], [306], [307], [308], [309], [310], [311], [312], [313], [314], [315], [316], [317], [318], [319], [320], [321], [322], [323], [324], [325], [326], [327], [328], [329], [330], [331], [332], [333], [334], [335], [336], [337], [338], [339], [340], [341], [342], [343], [344], [345], [346], [347], [348], [349], [350], [351], [352], [353], [354], [355], [356], [357], [358], [359], [360], [361], [362], [363], [364], [365], [366], [367], [368], [369], [370], [371], [372], [373], [374], [375], [376], [377], [378], [379], [380], [381], [382], [383], [384], [385], [386], [387], [388], [389], [390], [391], [392], [393], [394], [395], [396], [397], [398], [399], [400], [401], [402], [403], [404], [405], [406], [407], [408], [409], [410], [411], [412], [413], [414], [415], [416], [417], [418], [419], [420], [421], [422], [423], [424], [425], [426], [427], [428], [429], [430], [431], [432], [433], [434], [435], [436], [437], [438], [439], [440], [441], [442], [443], [444], [445], [446], [447], [448], [449], [450], [451], [452], [453], [454], [455], [456], [457], [458], [459], [460], [461], [462], [463], [464], [465], [466], [467], [468], [469], [470], [471], [472], [473], [474], [475], [476], [477], [478], [479], [480], [481], [482], [483], [484], [485], [486], [487], [488], [489], [490], [491], [492], [493], [494], [495], [496], [497], [498], [499], [500], [501], [502], [503], [504], [505], [506], [507], [508], [509], [510], [511], [512], [513], [514], [515], [516], [517], [518], [519], [520], [521], [522], [523], [524], [525], [526], [527], [528], [529], [530], [531], [532], [533], [534], [535], [536], [537], [538], [539], [540], [541], [542], [543], [544], [545], [546], [547], [548], [549], [550], [551], [552], [553], [554], [555], [556], [557], [558], [559], [560], [561], [562], [563], [564], [565], [566], [567], [568], [569], [570], [571], [572], [573], [574], [575], [576], [577], [578], [579], [580], [581], [582], [583], [584], [585], [586], [587], [588], [589], [590], [591], [592], [593], [594], [595], [596], [597], [598], [599], [600], [601], [602], [603], [604], [605], [606], [607], [608], [609], [610], [611], [612], [613], [614], [615], [616], [617], [618], [619], [620], [621], [622], [623], [624], [625], [626], [627], [628], [629], [630], [631], [632], [633], [634], [635], [636], [637], [638], [639], [640], [641], [642], [643], [644], [645], [646], [647], [648], [649], [650], [651], [652], [653], [654], [655], [656], [657], [658], [659], [660], [661], [662], [663], [664], [665], [666], [667], [668], [669], [670], [671], [672], [673], [674], [675], [676], [677], [678], [679], [680], [681], [682], [683], [684], [685], [686], [687], [688], [689], [690], [691], [692], [693], [694], [695], [696], [697], [698], [699], [700], [701], [702], [703], [704], [705], [706], [707], [708], [709], [710], [711], [712], [713], [714], [715], [716], [717], [718], [719], [720], [721], [722], [723], [724], [725], [726], [727], [728], [729], [730], [731], [732], [733], [734], [735], [736], [737], [738], [739], [740], [741], [742], [743], [744], [745], [746], [747], [748], [749], [750], [751], [752], [753], [754], [755], [756], [757], [758], [759], [760], [761], [762], [763], [764], [765], [766], [767], [768], [769], [770], [771], [772], [773], [774], [775], [776], [777], [778], [779], [780], [781], [782], [783], [784], [785], [786], [787], [788], [789], [790], [791], [792], [793], [794], [795], [796], [797], [798], [799], [800], [801], [802], [803], [804], [805], [806], [807], [808], [809], [810], [811], [812], [813], [814], [815], [816], [817], [818], [819], [820], [821], [822], [823], [824], [825], [826], [827], [828], [829], [830], [831], [832], [833], [834], [835], [836], [837], [838], [839], [840], [841], [842], [843], [844], [845], [846], [847], [848], [849], [850], [851], [852], [853], [854], [855], [856], [857], [858], [859], [860], [861], [862], [863], [864], [865], [866], [867], [868], [869], [870], [871], [872], [873], [874], [875], [876], [877], [878], [879], [880], [881], [882], [883], [884], [885], [886], [887], [888], [889], [890], [891], [892], [893], [894], [895], [896], [897], [898], [899], [900], [901], [902], [903], [904], [905], [906], [907], [908], [909], [910], [911], [912], [913], [914], [915], [916], [917], [918], [919], [920], [921], [922], [923], [924], [925], [926], [927], [928], [929], [930], [931], [932], [933], [934], [935], [936], [937], [938], [939], [940], [941], [942], [943], [944], [945], [946], [947], [948], [949], [950], [951], [952], [953], [954], [955], [956], [957], [958], [959], [960], [961], [962], [963], [964], [965], [966], [967], [968], [969], [970], [971], [972], [973], [974], [975], [976], [977], [978], [979], [980], [981], [982], [983], [984], [985], [986], [987], [988], [989], [990], [991], [992], [993], [994], [995], [996], [997], [998], [999], [1000].

Pokrivni sistemi:

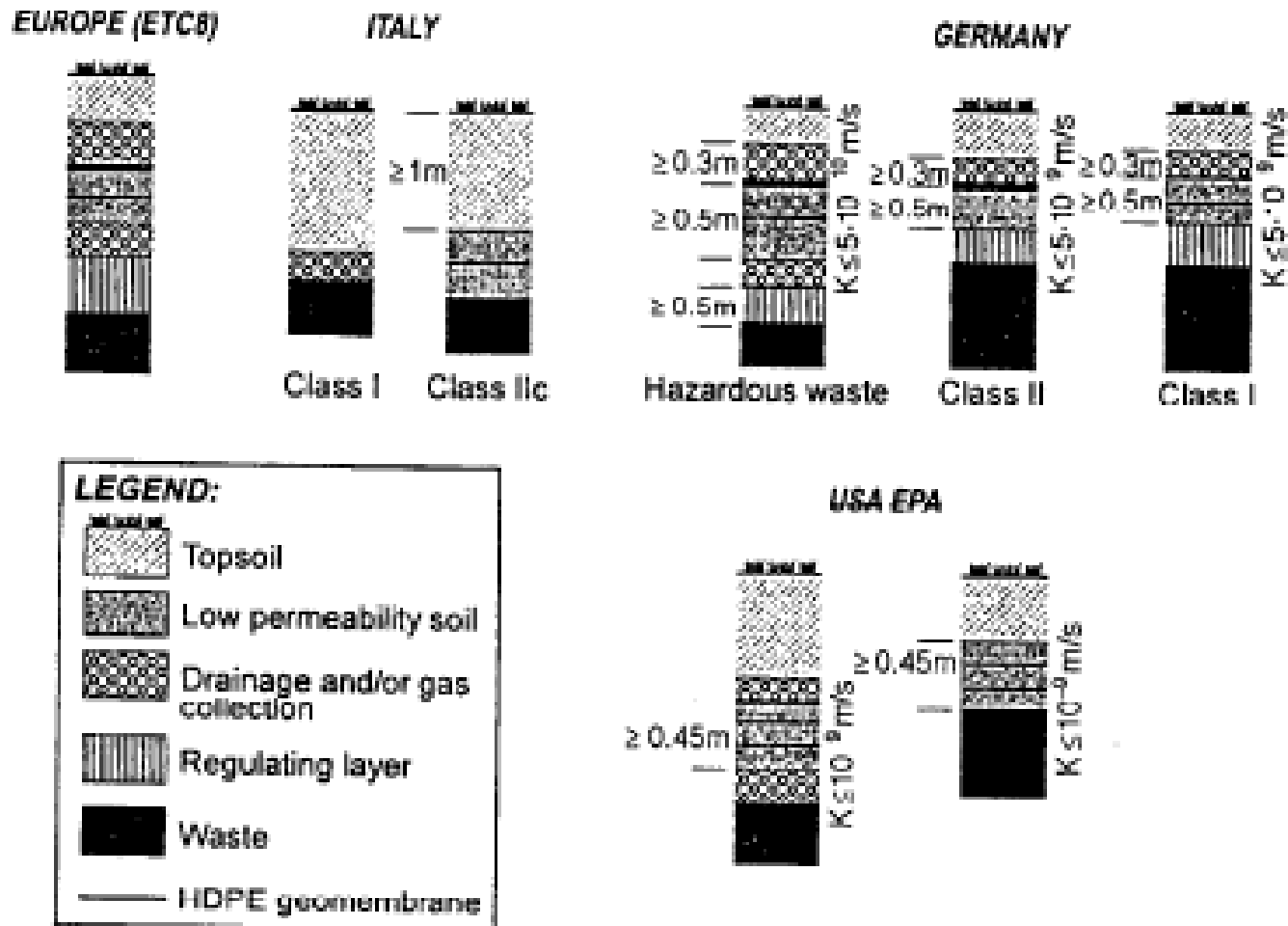

Fig. 4. Cover systems from different regulations and recommendations (Marassero et al., 1997).

Mineralne pregrade za odlagališča:

- prepustnost in sposobnost vezave toksičnih ionov = > glineni minerali;

CEC = Cation Exchange Capacity

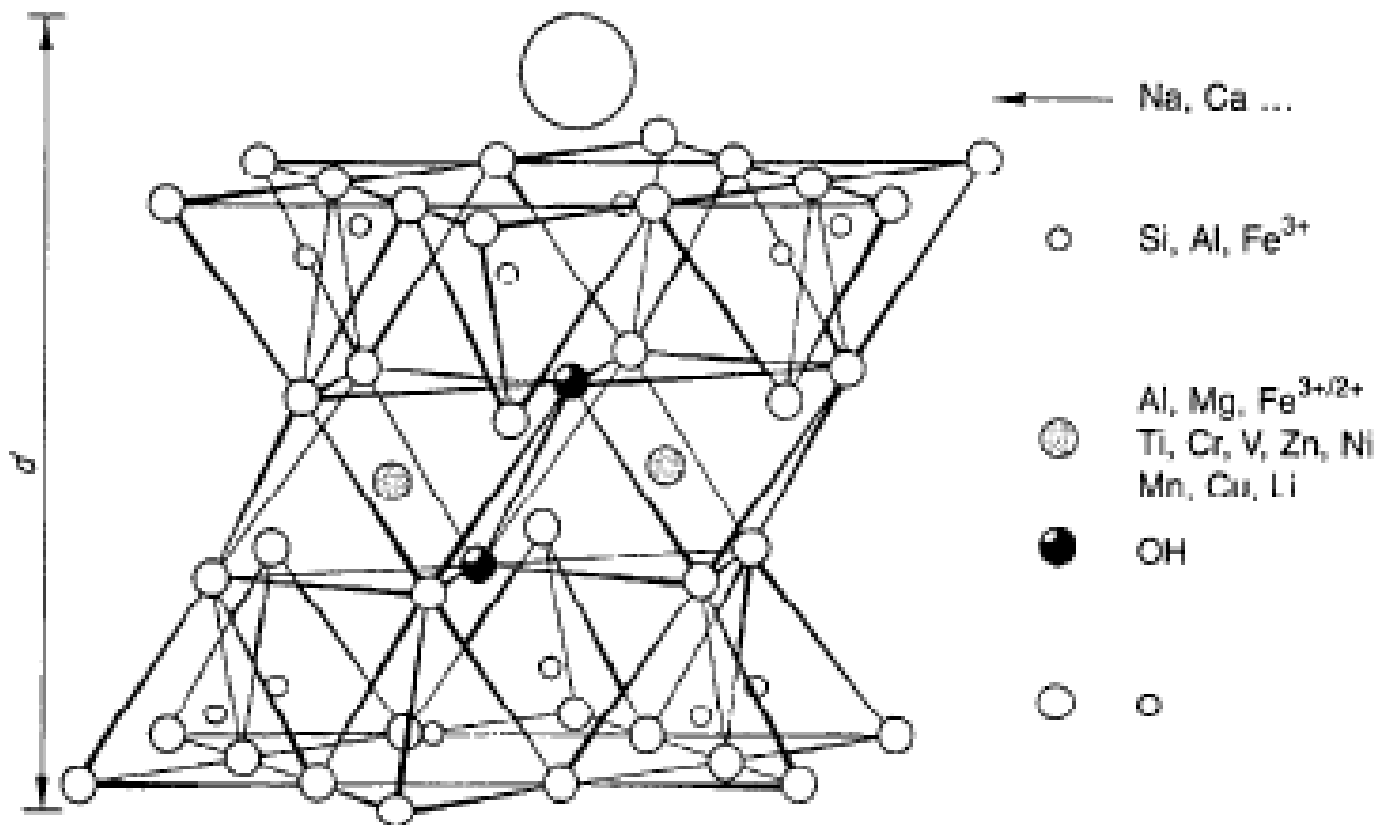

Fig. 5. Smectite: diagrammatic sketch of the unit structure with the various ion positions in the interlayer and in the tetrahedral and octahedral sheets.

kaolinit, smektit, vermikulit, illit, klorit

Učinek sprememb na geotehnične lastnosti glin:

- adsorpcija ionov = reverzibilna; vpliva na hidravlično prevodnost in difuzijske lastnosti, flokulacijo,...
- dehidracija
- raztapljanje in fazne spremembe (dolgoročne spremembe, ireverzibilne)

Procesi migracije:

- difuzija
- difuzija s pozitivno advekcijo
- difuzija z negativno advekcijo

Remediacija:

- izgradnja tesnilnih sistemov
- prekrivanje

Pomen mineralogije pri obravnavi jedrskih odpadkov.

Jedrski odpadki – jedrske elektrarne (UO_2)

Visoko radioaktivne kisle raztopine se koncentrirajo, žgejo in vgradijo v steklo z namenom stabilizacije odpadkov.

Način ravnanja z jedrskimi odpadki = Princip: **“razredči in razprši”**

Jedrski odpadki so po obdelavi navadno zazidani – kot aditiv se uporabljajo:

- elektrofilterski pepel
- bentonit in
- kalcit

Geosfera

- **zaščita/zavetje**
- **dodatna zaščita za tehnične pregrade**
- **dolg povratek radionuklidov na površje**